

מעבר למשמעת • אלפי קוהן

מעבר למשמעת

מצייתנות לקהילות

אלפי קוהן

מאנגלית: דליה שרון

מכון ברנקו וייס
לטיפול החשיבה

משרד החינוך
מינהל כ"א, תאום ובקרה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לתכניות לימודים

לבתי אביגיל

Beyond Discipline
From Compliance to Community
By Alfie Kohn

Published in Hebrew by The Branco Weiss Institute
for the Development of Thinking
by arrangement with ASCD
Association for Supervision and Curriculum Development
1250 N. Pitt Street, Alexandria, Virginia 22314-1453
Copyright © 1996 by Alfie Kohn. All rights reserved

Hebrew Rights © 2000
The Branco Weiss Institute for the Development of Thinking
P.O.Box 648, Jerusalem 91006

Printed in Israel

אין להעתיק, לשכפל, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע
או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי,
אלקטרוני, אופטי, או מכני (לרבות צילום והקלטה)
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור.

תרגום מאנגלית: דליה שרון
עריכת תרגום: הילה בלום
עריכת לשון: אילה ביבר
עיצוב והפקה: דליה שרון
עיצוב העטיפה: איקן-מס
ריכוז והפקה: ענת פלג

© 2000
כל הזכויות שמורות
למכון ברנקו וייס לטיפוח החשיבה
ת.ד. 648, ירושלים 91006

לוחות והדפסה: פרינטיב
נדפס בישראל

המקור העיקרי ל"בעיית המשמעת" בבתי ספר הוא הקדימות שניתנת להשגת שקט פיסי, דממה, אחידות נוקשה של תנוחה ותנועה ותפיסה מכנית של הגישה לעניין האינטלקטואלי. המורים עסוקים בלגרום לתלמידים למלא אחר דרישות אלה ובלהעניש אותם על סטיות בלתי נמנעות מהן.

ג'ון דיואי, דמוקרטיה וחינוך

תוכן העניינים

xi	פתח-דבר
xiii	הקדמה
1	פרק 1 : טבעם של ילדים
1	מרוכזים בעצמם ומסוחררים מהכוח שבידיהם
6	מעגלים "מבטיחים"
13	פרק 2 : להאשים את הילדים
13	מה אנחנו שואלים?
17	כיצד חשה הכיתה?
20	מהי המשימה?
25	פרק 3 : מתן שוחד ואיומים
26	כפייה
27	משמעות הענישה
29	מחיר הצייתנות
33	מדוע אנו מענישים
35	גמולים
41	פרק 4 : ענישה קלה : "תוצאות" ובחירה-לכאורה
42	תכניות תגמול
43	אותה הענישה בשינוי אדרת
46	תוצאות (לא) הגיוניות
50	ועוד באותו העניין
52	עץ – אני מנצח, פְּלי – אתה מפסיד
59	פרק 5 : כיצד לא להשיג שליטה בכיתה
59	אפקטיבי... אך לשם מה?
61	"שב ושתוק"
64	"שבו ותפסיקו לדבר"
66	הבעיה עם צייתנות
71	יצירת משמעות מוסרית
73	התנהגויות לעומת אנשים
75	מעבר לכללים
79	הערך הטמון בעימות

85	פרק 6 : כיתה לפי בחירתם
85	סיפור על שני מורים
88	מדוע צריכה להיות לתלמידים השפעה
91	מעבר למשמעת-עצמית
92	מסגרת לעומת שליטה
95	כדי לענות על צרכים – צרכים להיפגש
99	מפגשים בזמנים טובים ובזמנים קשים
101	מחשבות על קבלת החלטות
105	החלטות שגויות
109	פרק 7 : הכיתה כקהילה
109	מדוע קהילה?
113	התנגדויות לקהילתיות
115	קהילה-לכאורה
117	בניית קהילה : תנאים מקדימים
119	בניית קהילה : אסטרטגיות
126	על כל מה שדובר עד כה
129	פרק 8 : פותרים בעיות ביחד
129	שתי דרכים מסתעפות ...
131	עשר הצעות
138	ההתפרצות של טניה
141	מגיבים להתפרצות של טניה
145	"זוכרים אותי?"
147	נספח 1 : עשר שאלות
155	נספח 2 : מילון מונחים במשמעת אסרטיבית
157	הערות לפרק 1 : טבעם של ילדים
158	הערות לפרק 2 : להאשים את הילדים
159	הערות לפרק 3 : מתן שוחד ואיומים
160	הערות לפרק 4 : ענישה קלה
163	הערות לפרק 5 : כיצד לא להשיג שליטה בכיתה
165	הערות לפרק 6 : כיתה לפי בחירתם
166	הערות לפרק 7 : הכיתה כקהילה
167	ביבליוגרפיה
179	מפתח נושאים